

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 8/1930 i anledning
av landskapsnämndens framställning till Ålands lands-
ting med förslag till landskapslag angående understöd
åt folkhögskola i landskapet Åland.

N:o 8/1930.

Sedan landstinget vid plenum den 17 innevarande november beslutat
över förenämnda framställning inbegära lagutskottets yttrande, har lag-
utskottet behandlat ärendet och får för landstinget värdsammast framhål-
la följande:

Såsom landskapsnämnden uti sin motivering framhåller har lagstift-
ningen i riket angående statsunderstöd åt folkhögskolor under detta år
undergått förändringar, i det att lagen av den 6 juli 1925 ersatts med
en lag av den 28 mars 1930, som den 1 april 1930 trätt i kraft, Närmare
föreskrifter angående lagens tillämpning hava meddelats genom för-
ordning av den 25 april 1930. Då landskapsnämndens motivering utförligt
redogör för de principer, på vilka den nya lagen bygger och vilka åter-
finnas jämväl uti föreliggande förslag till landskapslag, behöver ut-
skottet icke närmare uppehålla sig vid desamma.

Med hänsyn till rikslagstiftningen och ur synpunkten av likformighet
beträffande grunderna för landskapsunderstödet utgivande, är det na-
turligt, för att icke säga nödvändigt, att sagda grunder uti lagstift-
ningsväg fastslås också för landskapets vidkommande.

De synpunkter, som landskapsnämnden uttalat beträffande inrättandet
av folkhögskola med en andra årskurs, antingen fristående eller förenad
med folkhögskola med första årskurs, hava av utskottet omfattats. För
närvarande skulle man nämligen icke kunna påräkna ett tillräckligt antal
elever för en dylik andra årskurs. Under sådana omständigheter synes det
ock vara onödigt att belasta lagen med stadganden rörande merasagda and-
ra årskurs.

Ur kompositionssynpunkt är det enligt utskottets mening välbetänkt
att stadgandena om medeltalet 30 elever under två på varandra följande
år samt undervisning under 24 arbetsveckor såsom villkor för utbekomman-
de av landskapsunderstöd upptages i landskapslagen, ehuru ett i någon
mån minskat medeltal och en något kortare arbetstid för landskapets vid-
kommande väl synes kunna försvaras. Utskottet har därför icke velat fö-
reslå någon ändring i dessa avseenden.

Ur undervisningssynpunkt vore det önskvärt att lägsta åldern för inträde i folkhögskola höjdes med ett år, men torde detta icke låta sig göras utan farhågor för elevfrekvensen.

Vid jämförelse med rikets lag och där gällande förordning har utskottet funnit, att lagförslaget är upprättat i huvudsaklig överensstämmelse med stadgandena för riket. Som avvikelser må antecknas, att folkhögskola bör förestås av manlig föreståndare, under det att folkhögskola i riket kan förestås också av kvinna. Statsorganen hava även förbehållits av de allmänna förhållandena betingad inspektionsrätt för uttrönande av att grunderna för undervisningsväsendet i riket också vid folkhögskola i landskapet iakttagas. Under sådana omständigheter har utskottet icke funnit skäl att föreslå några sakliga ändringar. De ändringsförslag, som utskottet önskar framställa äro av enbart redaktionell natur och hänföra sig till sista momentet av § 7, andra momentet av § 12 och § 24.

Under hänvisning till ovanstående får utskottet därför förordas föreslå,

att landstinget med godkännande av landskapsnämnden framställning ville antaga ifrågavarande landskapslag, dock sålunda, att nedanstående moment erhålla följande ändrade lydelse.

§ 7 sista mom. "Till de påföljder, vilka i 7 punkten av denna paragraf avses, höra: varning, avhållande från tjänsteutövning under en tid av högst tre månader och förlust av lönen under samma tid samt skiljande från befattningen. Dessa påföljder ådömas föreståndare eller lärare av direktionen."

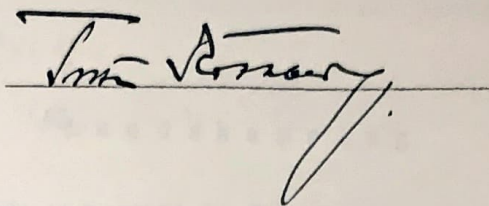
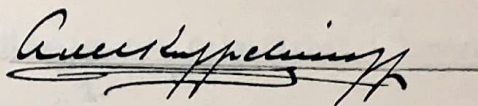
§ 12 mom. 2. "För att bistå föreståndaren vid skolans ledning må på sätt, som i 14 § om val av lärare är stadgat, antagas någon lärarinna till biträdande föreståndarinna."

§ 24. "Landskapsunderstöd, varom i 2 § 1 p. av denna landskapslag är stadgat, utbetalas enligt för året godkänd inkomst- och utgiftsstat på rekvisition av direktionen två gånger om året, för vårperioden tidigast i februari och för höstperioden tidigast i november. Rekvisitionen av vårunderstödet bör åtföljas av nämnda inkomst- och utgiftsstat. Höstunderstödet åter rekvireras efter det undervisningsprogrammet och meddelande om terminens vidtagande insänts till landskapsnämnden. För vår-

perioden utbetalas landskapsunderstödet, sedan nedannämnda redovisning till landskapsnämnden inkommit, med 35 % och för höstterminen med 25 % av de beräknade faktiska utgifterna. Det slutliga beloppet av landskapsunderstödet för året uträknas och tillställs folkhögskolan, sedan redovisningen för föregående års inkomster och utgifter samt handlingar rörande folkhögskolan tillhöriga byggnaders hyresvärde tillika med rekvisitionen inkommit till landskapsnämnden och där granskats."

Mariehamn den 18 november 1930.

På lagutskottets vägnar:

I ärendets behandling hava deltagit: landstingsmännen Rothberg, Rosenblad, Nordlund, Strandfält och Johannes Eriksson.